

11.07.2024

POL-2024-89131

Sosiaali- ja terveysministeriö

Poliisihallituksen lausunto hallituksen esityksestä laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 56 a §:n muuttamisesta

1 Lausuntopyyntö

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Poliisihallituksen lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 56 a §:n muuttamisesta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia muutettaisiin siten, että hyvinvointialueilla, Helsingin kaupungilla ja HUS-yhtymällä ei jatkossa pääsääntöisesti olisi enää lakisääteistä velvoitetta järjestää kiireellisen hoidon lisäksi välttämättömiksi arvioituja terveydenhuollon palveluja laittomasti maassa oleskeleville henkilöille. Hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän tulisi kuitenkin edelleen järjestää laittomasti maassa oleskeleville lapsille tarvittavat terveydenhuollon palvelut saman laajuisina kuin hyvinvointialueen asukkaille. Lisäksi vakavan pitkäaikaisen vamman tai sairauden vuoksi välttämättömiksi arvioidut terveydenhuollon palvelut sekä välttämättömiksi arvioidut raskauteen liittyvät tai ihmisten välillä tarttuvien tartuntatautien ehkäisyä ja hoitoa koskevat terveydenhuollon palvelut tulisi edelleen järjestää myös laittomasti maassa oleskeleville henkilöille. Lisäksi laittomasti maassa oleskelevalle henkilölle, joka on muun terveydellisen syyn vuoksi erityisen haavoittuvassa asemassa, olisi järjestettävä tämän syyn vuoksi välttämättömiksi arvioidut terveydenhuollon palvelut. Henkilölle alaikäisenä aloitettu hoito olisi järjestettävä hoidon loppuun saakka, vaikka henkilö tulisi täysi-ikäiseksi.

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön.

2 Poliisihallituksen lausunto

Esityksellä pyritään turvaamaan valtiontalouden kantokykyä sekä julkisen terveydenhuollon palvelujärjestelmän kantokykyä tilanteissa, joissa Suomeen kohdistuisi laajamittaista maahantuloa ulkomaalaislain vastaisesti. Hallituksen tavoitteena on myös, että terveydenhuolto-oikeuksien rajaaminen suppeammaksi hillitsisi osaltaan sekä laitonta maahantuloa että maas-

saoloa. Poliisihallituksen näkemyksen mukaan ensisijainen keino torjua laitonta maassaoloa on toimiva ja tehokas paluu- ja palautusjärjestelmä. Ulkomaalaisen, jolla on täytäntöönpanokelpoinen maastapoistamispäätös, tulee lähtökohtaisesti noudattaa saamaansa viranomaispäätöstä ja poistua maasta. Kielteisen oleskelulupapäätöksen saanut henkilö voi aina halutesaan palata kotimaahansa.

Hallituksen tavoitteena on, ettei terveydenhoito-oikeudet Suomessa muodostuisi veto- tai pitovoimatekijäksi, jotka olisivat syynä ihmisten hakeutumiselle tai jäämiselle Suomeen ulkomaalaislain vastaisesti. Sisäministeriö on arvioinut, että pääosa Suomessa laittomasti oleskelevista henkilöistä on saapunut Suomeen turvapaikanhakijoina. Suuri osa heistä tulee sellaisista maista, jotka eivät ota vastaan viranomaistoimin palautettavia kansalaisiaan. Poliisihallituksen näkemyksen mukaan on mahdollista, että terveydenhuolto-oikeuksien rajaaminen suppeammaksi voi hillitä laajamittaista laitonta maahantuloa juurikin sellaisten turvapaikanhakijoiden osalta, joilla ei ole perusteita kansainvälisen suojelun saamiseksi Suomesta.

Kun lakisääteistä veloitetta ei enää olisi järjestää kiireellisen hoidon lisäksi muitakin terveydenhuollon palveluita, niin terveydenhuollon ammattilaisen kieltäytyminen voi jatkossa aiheuttaa yksittäisissä tapauksissa YJT häiriöitä tai rikostorjunnallisia tilanteita. Koska esityksessä mainituissa vakavimmissa tilanteissa ja lasten osalta palvelut tulee jatkossakin järjestää ja turvata, niin tällaisten poliisitehtävien määrän voidaan olettaa olevan hyvin vähäinen.

Poliisihallituksella ei ole muuta lausuttavaa asiassa.

Poliisihallituksen lausunto on kokonaisuudessaan kirjattu poliisin asiahallintajärjestelmään numerolla: POL-2024-89131

Poliisiylitarkastaja

Minna Ketola

Poliisitarkastaja

Marjo Tyynelä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 11.07.2024 klo 16:08. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-
mosta.

Jakelu

Vastataan pyydetysti lausuntopalvelu.fi julkaistuun lausuntopyyntöön

Tiedoksi

Poliisijohtaja Sanna Heikinheimo
Poliisiylitarkastaja Vesa Pihajoki
Poliisitarkastaja Ari Jokinen
pol_vp_poliisihallitus_esikunta
Poliisilakimies Visa Weckström